



BRITANNIASSA ASUVAN SUOMALAISSENIORIN TIETOPAKETTI

Ikääntyminen on hyvin ajankohtainen aihe monen ulkosuomalaisen elämässä tällä hetkellä. Suuriin ikäluokkiin kuluvia suomalaisia on lähtenyt hyvin eripuolille maailmaa siirtolaisiksi ja lähestyvä eläkeikä ja vanhuus tuovat heidän elämäänsä paljon erityiskysymyksiä. Tämän tietopaketin tarkoitus on auttaa ja opastaa Britanniassa asuvia suomalaissenioreita suunnittelemaan omaa elämäänsä, kun he iän karttuessa haluavat valmentautua ulkosuomalaiseen vanhuuteen asuinmaassaan tai suunnittelevat paluuta Suomeen eläkepäivikseen.

Eläkehakemus EU-maissa

Eläkkeet Suomessa: kansaneläke, työeläke

Eläkkeen hakeminen

Takuueläke

Eläkkeensaajien asumistuki ja yleinen asumistuki

Britannian eläkejärjestelmä lyhyesti

Suomesta ulkomaille maksettavien eläkkeitten verotus

Perintö- ja lahjaverotus

Testamentti

Ulkosuomalaisen ikääntymissuunnitelma

Ulkosuomalainen vanhuus

Hoitotestamentti

Hoivatestamentti

Edunvalvontavaltuus

Hautaaminen Suomeen

Paluumuutto

Eläkehakemus EU-maissa

EU/Eta-maissa asuvat voivat asuinmaassaan hakea yhdellä hakemuslomakkeella eläkkeitään kaikista niistä EU/Eta-maista, joissa he ovat asuneet tai työskennelleet. Vanhuuseläkeikä ei ole sama kaikissa maissa joten vanhuuseläkettä ei ole pakko hakea yhtä aikaa kaikista maista. Iso-Britanniassa jätetty eläkehakemus tulee paikallisen eläkelaitoksen kautta Suomeen Kelan ulkomaan yksikön käsiteltäväksi. Kela lähettää hakemuksen edelleen Eläketurvakeskukselle työeläkkeen hakemista varten.

Eläkkeet Suomessa

Suomessa on kaksi lakisääteistä eläkejärjestelmää: työeläkejärjestelmä ja kansaneläkejärjestelmä.

Työeläketurvaa hoitaa yksityisellä sektorilla n. 40 eläkelaitosta, joiden toimintaa koordinoi Eläketurvakeskus. Lisäksi julkisella puolella on omat työeläkelaitoksensa, joista suurimmat ovat Valtion eläkerahasto ja Kuntien eläkevakuutus. Kansaneläkejärjestelmää hallinnoi eduskunnan alainen Kansaneläkelaitos.



Kansaneläke

Suomen kansaneläke on perusturvaeläke, joka määräytyy 16 - 65 ikävuoden välillä Suomessa asuttujen vuosien mukaan. Vähimmäisvaatimus asumisvuosien määrästä on kolme vuotta. Maksettavaa kansaneläkettä pienentävät Suomen työeläke ja useimmat muista maista maksettavat eläkkeet. Jos muut eläketulot ja etuudet ovat yhteensä noin 1100 - 1200 euroa kuukaudessa, ei kansaneläkettä välttämättä makseta ollenkaan. EU- ja Eta-maiden lakisääteiset, omaan asumis- tai vakuutusajankautaan perustuvat eläkkeet eivät vaikuta pienentävästi kansaneläkkeen määrään. Täyden kansaneläkkeen saamiseksi vaaditaan 40 Suomessa asuttua vuotta. Jos vuosia on vähemmän, suhteutetaan kansaneläke Suomessa asuttujen vuosien määrään.

Lisätietoja:

Kelan Ulkomaan Yksikkö

PL 72, 00381 Helsinki

puh +358 (0)20 634 2550

(kello 9-16 Suomen aikaan)

fax +358 (0)20 434 2502

email: inter.helsinki@kela.fi

www.kela.fi

Työeläke

Työeläke karttuu Suomessa tehdystä työstä ja yrittäjätoiminnasta. Työeläkkeitä on kertynyt vuodesta 1962 alkaen. Ennen vuotta 2005 tehdystä työstä eläkettä karttui vasta 23 ikävuoden jälkeen. Työeläkkeiden keskusrekisterinä toimii Eläketurvakeskus, josta omia työeläketietoja voi tiedustella jo ennen eläkkeen hakemista joko kirjallisesti tai puhelimitse.

Työeläkeotteen pyynnöt Eläketurvakeskuksen palvelunumerosta +358(0)10 751 4225.

Eläketurvakeskus (ETK)

00065 Eläketurvakeskus

puh +358 (0)10 7511 (keskus)

+358 (0)10 751 4218 (eläkehakemukset)

fax +358(0)9 148 1172

email: um-elakeasiat@etk.fi

www.etk.fi

Yksityisten alojen työeläkevakuuttajat:

Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera

Vakuutusyhtiö Pensions-Alandia

Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas

www.elake-fennia.fi

www.ilmarinen.fi

www.varma.fi

www.tapiola.fi

www.etera.fi

www.alandiabolagen.com

www.veritas.fi

Eläkesäätiöitä ja eläkekassoja:

Apteekkien eläkekassa

Yksityismetsätalouden eläkekassa

Liikennepalvelualojen eläkekassa

Valion keskinäinen vakuutusyhtiö

Yrittäjien eläkekassa

Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Merimieseläkekassa

www.aekassa.fi

www.elakeverso.fi

www.viabek.fi

www.valionelakekassa.fi

www.elakekassa.fi

www.mela.fi

www.merimieselakekassa.fi

Julkisen sektorin työeläkkeet:

Julkisen sektorin eli valtion, kunnan ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkeasioita hallinnoi Kuntien eläkevakuutus.

Valtion eläkeasioiden neuvonta: +358 (0)20 614 2856

Kunta-alan eläkeasioiden neuvonta: +358 (0)20 614 2837

Kirkon eläkeasioiden neuvonta: +358 (0)20 614 2849

www.keva.fi



Eläkkeen hakeminen

Suomessa vuonna 2005 tapahtuneen työeläkeuudistuksen myötä vanhuuseläkkeelle voi jäädä joustavasti 63 - 68 vuoden iässä. Varhennettuna työeläkkeen voi saada 62-vuotiaana, mutta silloin eläkkeeseen tehdään varhennusvähennys. Ulkosuomalaiseni voi siis saada Suomesta ansaitun työeläkkeensä maksuun 63-vuotiaana, mutta kansaneläkkeen osalta vanhuuseläkkeen ikäraja on edelleen 65 -vuotta.

Suomen työeläkettä ja kansaneläkettä voi hakea samalla lomakkeella, mutta niitä ei tarvitse hakea alkavaksi yhtä aikaa. Lomakkeessa kysytään mistä alkaen haluaa työeläkkeen alkavaksi ja/tai kansaneläkkeen alkavaksi. Eläkehakemus kannattaa aina jättää käsiteltäväksi jo hyvissä ajoin ennen suunniteltua eläkkeelle jäämistä ja viimeistään pari kuukautta ennen.

Lisätietoja eläkkeistä ja niiden hakemisesta löytyy myös internetosoitteesta www.tyoelake.fi

Takuueläke

Maaliskuusta 2011 alkaen takuueläkettä maksetaan Suomessa asuville eläkkeensaajille, joiden muut eläketulot jäävät alle takuueläkkeen määrän eli alle 713,73 euron kuukaudessa (vuonna 2012). Takuueläkkeen määrään vaikuttavat vähentävästi kaikki muut eläketulot sekä Suomesta että ulkomailta, mutta takuueläkettä eivät pienennä ansiotulot, pääomatulot tai omaisuus. Takuueläkkeen saamiseen vaaditaan kolme Suomessa asuttua vuotta 16-ikävuoden jälkeen. Takuueläkettä haetaan Kelan toimistosta.

Eläkkeensaajien asumistuki ja yleinen asumistuki

Eläkkeensaajien asumistukea tai yleistä asumistukea voi anoa vuokra- tai omistusasunnon kustannuksiin. Asumistuki määräytyy tulojen, omaisuuden ja asumiskustannusten perusteella. Vuokra- tai asumisoikeusasunnon kustannuksista otetaan huomioon vuokra tai käyttövastike ja vesimaksut. Palvelutaloissa asuvien asumiskustannukset otetaan huomioon samalla tavalla. Omistusasunnon asumiskustannuksiksi otetaan huomioon esim. osakeasunnon vastike, vesimaksut ja asuntolainan korot. Asumistukea haetaan Kelan toimistosta saatavalla lomakkeella.

Britannian eläkejärjestelmä lyhyesti (Laajempi kuvaus löytyy Eläketurvakeskuksen Internet-sivuilta www.etk.fi)

Eläkejärjestelmät

Palkansaajat ja yrittäjät kattava lakisääteinen kansanvakuutusjärjestelmä ja yksinomaan palkansaajat kattava S2P-lisäeläkejärjestelmä. Lisäksi vapaaehtoisia työnantajakohtaisia lisäeläkejärjestelmiä.

Etuudet

Kansanvakuutusjärjestelmästä myönnetään vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeitä. S2P -lisäeläkejärjestelmästä myönnetään vanhuus- ja leskeneläkkeitä.

Eläkeikä

Vanhuuseläkkeen yleinen eläkeikä on miehillä 65 vuotta ja naisilla 60 vuotta. Naisten eläkeikä nostetaan 65:een vuosien 2010-2020 aikana. Varhennusmahdollisuutta ei ole.

Eläkkeen määräytyminen

Peruseläkkeen saamiseksi joltakin verovuodelta tulee olla maksettu vakuutusmaksut 52 kertaa viikoittaisen alatulorajan suuruisista tuloista ja lisäksi vakuutusmaksuja on täytynyt maksaa vähintään 25 % työhistorian pituudesta. Täyden peruseläkkeen saamiseksi vaadittava vakuutusaika on noin 90 % koko työhistorian pituudesta. S2P-eläkettä karttuu työntekijän vakuutusmaksujen ala- ja ylätulorajan välille jäävistä ansioista. Alatuloraja on 82 punttaa viikossa ja ylätuloraja 630 punttaa. Eläkkeen perusteena ovat kaikkien vakuutusvuosien keskiansiot. Työkyvyttömyysetuutta voidaan maksaa lyhytaikaisena tai pitkäaikaisena etuutena. Sen määrä riippuu työkyvyttömyyden kestosta.



Kansanvakuutusjärjestelmästä maksetaan perhe-eläkkeitä leskelle ja täysorvolle lapselle. S2P-järjestelmästä maksettava täysi leskeneläke on 50 prosenttia edunjättäjän eläkeoikeudesta tai vanhuuseläkkeestä.

Rahoitus

Työntekijän vakuutusmaksu on tulokynnyksen (94 £,) ylittävien tulojen osalta 11 % ylätulorajan suuruisiin tuloihin asti (630 £). Tämän ylittävän osalta peritään 1 %:n maksu. Jos työntekijän tulot jäävät alle alaturajan, ei vakuutusmaksua peritä, eikä tavallisesti myöskään oikeutta etuuksiin tältä ajalta ole. Vakuutusmaksuja ei myöskään peritä, jos tulot ylittävät alaturajan, mutta jäävät alle tulokynnyksen. Tällöin kuitenkin vakuutusmaksut katsotaan maksetuiksi ja vakuutetulle syntyy oikeus etuuksiin. Työnantajamaksu on 12,8 % koko tulokynnyksen ylittävän palkan osasta. Alennetut työntekijä- ja työnantajamaksut, mikäli vakuutettu kuuluu lakisääteistä eläkejärjestelmää korvaavaan työnantajakohtaiseen lisäeläkejärjestelmään.

Hallinto

Department for Work and Pensions, DWP

Vakuutusmaksuista vastaa verovirasto, HM Revenue & Customs

Lakisääteisen eläkejärjestelmän hallinnosta vastaa sosiaaliministeriön alainen eläkepalvelutoimisto, The Pension Service

Lyhyt kuvaus lakisääteisistä etuuslajeista

Basic State Pension

Eläkkeen määrä riippuu kansallisten vakuutusmaksujen suoritusten määrästä (National Insurance Record). Täyden perusvanhuuseläkkeen voi saada, jos maksuja tai hyvityksiä on maksettuna noin 90 prosenttia työhistoriasta. Jos vakuutusaikaa on vähemmän, mutta vähintään 25 prosenttia työhistoriasta, maksetaan suhteessa alennettu eläke.

Työkyvyttömyyseläke (Incapacity Benefit, IB)

Oikeus työkyvyttömyysetuuteen on riippuvainen maksetuista sosiaaliturvamaksuista. Lyhytaikaista työkyvyttömyysetuutta voi saada enintään 52 viikon ajan, jos työkyvyttömyys alkoi ennen eläkeikää tai on yhdistettävissä työkyvyttömyysaikaan ennen eläkeikää.

Perhe-eläke

Kansanvakuutusjärjestelmässä on seuraavat etuudet: Widowed Parent's Allowance, WPA (ent. Widowed Mother's Allowance), Bereavement Allowance (ent. Widow's Pension), Bereavement Payment (ent. Widow's Payment) sekä täysorvoksi jääneen lapsen huoltajalle maksettava huoltajanavustus eli Guardian's Allowance.

S2P-vanhuuseläke (State Second Pension)

Vuonna 2002 käyttöön otettu lisäeläkejärjestelmä, jonka tavoitteena on parantaa matalapalkkaisten työntekijöiden ja pitkäaikaisesti sairaiden ja työkyvyttömiä eläketurvaa. S2P-järjestelmä korvaa sitä edeltäneen SEPRS (State Earnings-Related Pension Scheme) lisäeläkejärjestelmän. S2P-järjestelmään kuuluvat pakollisesti kaikki palkansaajat, joiden ansiot ylittävät vakuutusmaksujen alaturajan (Lower Earnings Limit year 2005/2006 £4264)

Eläkehyvitys (Pension Credit)

Kaikkein pienituloisimmille eläkkeensaajille tarkoitettu vähimmäistulotakuu (Minimum Income Guarantee, MIG) korvattiin lokakuussa 2003 eläkehyvityksellä. Eläkehyvitys on tarkoitettu yli 60-vuotiaille ja se koostuu kahdesta osasta: takuuosa (guarantee credit) ja säästöosa (savings credit). Eläkehyvitys perustuu tuloihin, säästöihin ja muihin olosuhteisiin. Yli 6000 punnan säästöt huomioidaan viikoittaisena tulona 1 punta jokaista 500 puntaa kohden.



Non-contributory Retirement Pension

Vakuutusmaksuista riippumatonta vähimmäiseläkettä voidaan maksaa yli 80-vuotiaalle (Over 80's Pension), jonka eläke on jäänyt alle vähimmäiseläkkeen tason. Eläkkeen määrä on enintään 60 prosenttia kansaneläkkeestä (State Pension). Eläkkeensaajan on täytynyt asua maassa 10 vuoden ajan 60 vuotta täytettyään, mutta myös muissa EU-maissa asuttu aika voidaan lukea hyväksi.

Sotaeläke ja sotaleskeneläke (War Pensions and War Widows Pensions)

Sotaveteraaneille maksettava eläke, jonka perusteella etuutta voidaan myöntää myös puolisolle ja huollettaville.

Vaikeasti työkyvyttömälle maksettava avustus (Severe Disablement Allowance SDA)

Ennen vuoden 2001 työkyvyttömyyseläkeuudistusta myönnetty avustus, jonka maksamista jatketaan niille, joille se on jo myönnetty. SDA on ollut vähimmäisetuus niille työkyvyttömille, joilla ei ole ollut riittävästi vakuutusmaksukausia.

Asunnon lämmitykseen myönnettävä avustus (Winter Fuel Payments)

Verovapaa lämmitysavustus yli 60-vuotiaille, johon sisältyy myös erityinen 60-64-vuotiaille miehille myönnettävä tuki sekä tuki yli 80-vuotiaille.

The Pension Service claim line 0800 731 7898

The Pension Service neuvontapuhelin 0845 60 60 265 (ma-pe 8:00 – 20:00)

The Pension Service International Pension Centre (IPC) +44 191 218 7777

International Pension Centre, Tyneview Park, Newcastle Upon Tyne NE98 1BA

www.thepensionservice.gov.uk

Suomesta ulkomaille maksettavien eläkkeitten verotus

Vuodesta 2006 alkaen Suomesta ulkomaille maksetut eläkkeet on verotettu samalla tavalla kuin Suomessa asuvien eläkkeet eli progressioverotuksella. Myös ulkomailla asuvilla eläkeläisillä on vähennysoikeus. Pienten eläkkeitten osalta verotusta ei välttämättä tapahdu silloin kun verotettava eläketulo jää verotettavan tulorajan alle. Tällainen tilanne on useimmilla ulkosuomalaisensioreilla, jotka ovat muuttaneet ulkomaille nuorena eikä Suomen eläketuloa ole karttunut kovin paljon.

Lisätietoja:

www.vero.fi

Verosopimustekstit

<http://www.finlex.fi/fi/sopimukset>

Perintö- ja lahjaverotus

Ulkosuomalaisilla on hyvin usein kiinteää omaisuutta Suomessa, esimerkiksi kesämökki tai he ovat perineet Suomesta omaisuutta esimerkiksi vanhempien kodin-, maatilain tai metsätilan. Kiinteästä omaisuudesta perintöverotus maksetaan sen sijaintimaalle. Koska Suomella on perintöverosopimus vain muutaman maan kanssa, voi perijä joutua tilanteeseen, jossa myös asuinmaa verottaa saatua perintöä. Tällaisissa tapauksissa perijän on itse vaadittava toiseen maahan maksettujen perintöverojen huomioimista asuinmaansa verotuksessa. Perintönä tai testamentilla saadusta Suomessa olevasta kiinteästä omaisuudesta on aina maksettava veroa Suomeen, vaikka perinnönjättäjän tai -saajan asuinvaltio olisi ulkomailla.

Suomen perintö- ja lahjaverotus kansainvälisissä tilanteissa

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,40,87&article=9042&domain=VERO_MAIN

Perintölainsäädäntö ja perintöverotus Euroopassa

www.successions-europe.eu



Testamenti

Ulkosuomalaisen testamentti on hyvä olla sisällöltään sekä Suomen että asuinmaan oikeusjärjestysten mukainen ja muodoltaan kelvollinen molempien maiden tuomioistuimissa silloin kun perittävää omaisuutta on molemmissa maissa. Testamentin laadinnassa kannattaa käyttää juristia, joka on perehtynyt sekä Suomen että asuinmaan lainsäädäntöön.

Testamentilla voi määrätä omaisuutensa jaosta kuoleman jälkeen. Testamentin voi tehdä monella tapaa, esimerkiksi yleistestamenttina, jolla testamentin tekijä luovuttaa saajalle koko omaisuuden tai määröosan siitä. Erityistestamentin voi tehdä siinä tapauksessa, että haluaa määrätä omaisuudestaan hyvin yksityiskohtaisesti esimerkiksi käyttöoikeudesta. Vallintaoikeustestamentilla omaisuus voidaan antaa perijän omistukseen siten, että se hänen kuoltuaan siirtyy testamentissa mainitulle toissijaiselle saajalle. Hallintaoikeustestamentilla perijä saa ainoastaan oikeuden hallita ja käyttää omaisuutta. Aviopuoliset voivat tehdä keskinäisen testamentin, jolla he testamenttaavat omaisuutensa toisilleen.

Lisätietoja testamenteista ja perimisestä löytyy seuraavista Internet-osoitteista:
www.perunkirjoitus.fi
www.testamenti.fi

Ulkosuomalaisen ikääntymissuunnitelma

Ikääntymissuunnitelman ajatuksena on suunnitella omaa ikääntymistä niin, että elämää ajatellaan kymmenen, viidentoista ja kahdenkymmenen vuoden päähän ja ehkä vielä siitä eteenpäinkin. Ikääntymisen tuomiin fyysisiin ja psyykkisiin muutoksiin varaudutaan ennakolta suunnitelman avulla. Ulkosuomalaisen ikääntymissuunnitelman pohjana on monia sellaisia asioita, joita Suomessa asuvat sukulaiset eivät joudu läpikäymään. Ulkosuomalaisen elämässä voi tapahtua suuria muutoksia erilaisissa taitekohdissa, joita ovat esimerkiksi oma eläkkeelle jääminen, avioero, puolison kuolema, oma tai puolison sairastuminen, oma vanhuus ja ulkopuolisen avun tarve tai Suomessa asuvien iäkkäiden vanhempien hoitaminen. Paluumuuton harkitseminen kaikissa näissä taitekohdissa on hyvin yleistä. Ristiriitaiseksi tilanteen voi tehdä esimerkiksi asuinmaassa asuvat lapset ja lapsenlapset ja toisaalta Suomessa asuvat omat iäkkäät vanhemmat. Myös poliittiset tai taloudelliset muutokset maailmassa sekä muutokset lainsäädännössä voivat johtaa paluumuuttopäätökseen. Ulkosuomalaiseen vanhuuteen vaikuttaa myös se, että missä määrin on mahdollista saada omassa asuinmaassaan suomenkielisiä palveluita ja suomalaisen kulttuurin mukaisia palveluita. Erityisen tärkeäksi ne nousevat tilanteessa, jossa dementia on pyyhkäissyt opitun kielitaidon pois ja ainoa kommunikointiväline on suomenkieli. Myös paikallisen suomalaisyhteisön merkitys korostuu tällöin.

Ulkosuomalaisen ikääntymissuunnitelmaa laadittaessa on hyvä kysyä itseltään: Mitä minä haluan? Haluanko joutua tilanteeseen, jossa kaikki itseäni koskevat päätökset vanhuudessani tekee omaiset tai viranomaiset. Ikääntymissuunnitelman pohjana ja tukena on siis hyvä käyttää myös hoitotestamenttia, elämänlaatutestamenttia ja edunvalvontavaltuutusta.

On hyvä muistaa, että ikääntymissuunnitelma ”elää elämän mukana” ja sitä voi aina halutessaan muuttaa ympärillä tapahtuvien muutosten mukana.

Ikääntymissuunnitelma

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry on luonut ikääntymissuunnitelma –käsitteen, jossa ikääntymissuunnitelman lähtökohtana on ikääntyvä henkilö, joka itse täyttää ja käyttää suunnitelmaa. Suunnitelma on kansio-muotoinen ja siinä on eri osa-alueet eletyn elämän ja tulevan elämän osuuksille. Kansiota voidaan täydentää ryhmän ohjaajan materiaalin kautta. Lähtökohtana on ajateltu, että suunnitelman käyttäjä osallistuu ryhmätoiminnan kautta Ikääntymissuunnitelma-kurssille, jossa hän tutustuu suunnitelman materiaaliin. Tämän jälkeen henkilö voi itse käydä materiaalia läpi ja täyttää sitä. Mikäli hän haluaa, asioita voidaan käydä läpi myös ryhmässä. Ryhmän ohjaajalla on oma opas suunnitelmaa varten.



Ikääntymissuunnitelmaa henkilö voi käyttää myös oman hoidon ja huolenpidon tarvetta suunnitellessaan. Suunnitelma ”kulkee” henkilön mukana eri palvelutilanteissa. Hän voi halutessaan käydä läpi suunnitelman eri osioita palveluohjaus- tms. tilanteissa. Näin henkilö itse osallistuu oman hyvinvointinsa suunnitteluun ja ylläpitoon.

Suunnitelma koostuu teoriasta ja viidestä eri osiosta, joissa jokaisessa on omia kysymyksiä siitä, miten yksilö aikoo elää ikääntyvänä ja miten hän käyttää jäljellä olevia voimavarojaan oman, hyvän vanhuutensa tuottamiseen. Ensimmäinen osio käsittelee elettyä elämää ja ihmisen elämänhistoriaa. Toinen osio koostuu ihmisen käsityksestä omasta terveydestään ja toimintakyvystään sekä mitä näille tulee oman ikääntymisen myötä tapahtumaan. Kolmannessa osiossa käsitellään ihmisen osallistumista ja aktiivisuutta sekä mahdollisuutta vaikuttaa häntä koskeviin asioihin vanhanakin. Tässä osiossa käydään läpi myös ihmisen sosiaalinen verkosto ja persoonallinen pääoma. Neljännessä osiossa käydään läpi ihmisen tiedolliset taidot ja mitä muun muassa elinikäisen oppimisen ja voimavaraistamisen kannalta yksilö haluaisi/pystyisi vielä tekemään. Myös koti, ympäristö ja asuminen voimavaroina käydään tässä osiossa läpi.



Viides osio on varsinainen ikääntymissuunnitelma. Suunnitelma siis pohjautuu edellisiin neljään osioon, joissa ihmisen voimavarat on pyritty selvittämään ja nostamaan pintaan. Tästä näkökulmasta ihminen laatii oman ikääntymissuunnitelmansa. Häntä pyydetään kuvittelemaan tulevaisuuttaan ensin 10 vuoden sisällä, sen jälkeen 15 ja 20 vuoden päähän ja jopa –jos mahdollista – siitä myös eteenpäin. Ikääntymissuunnitelma tukee siis ihmisen omatoimisuutta, osallistumista ja kokemusta oman elämän hallinnasta.

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry:n suunnittelija Anne Virkkunen on laatinut kansion ”Elämäni - tulevaisuuteni Ikääntymissuunnitelma” sekä ”Ikääntymissuunnitelmaryhmän ohjaajan oppaan”, jotka ovat tilattavissa Vanhus- ja lähimmäispalvelun liiton Internetsivuilta osoitteessa http://valli.webfellows.fi/julkaisut_tilauslomake.htm.
Materiaalin esittely löytyy osoitteesta http://valli.webfellows.fi/julkaisut_kirjat.htm

Ikääntymissuunnitelmamateriaalia voi tilata myös seuraavia yhteystietoja käyttäen:
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Hämeentie 58-60 A 52, 00500 Helsinki, Finland
puh. +358(0)9 7745 900, fax +358(0)9 7015 474, sähköposti: info@valli.fi
Lähde: www.valli.fi





Hoitotestamentti (hoitotahto)

Testamentti tunnetaan vainajan viimeisenä tahtona, jolla yleensä määrätään maalliseen omaisuuteen liittyvistä asioista, mutta hoitotestamentilla voi määrätä oman vanhuuden tai sairauden aikaisesta hoidosta. Suomessa hoitotestamentilla tarkoitetaan yleensä vapaamuotoista hoitotahdon kirjallista muotoa, jolla voidaan antaa joko suostumus tulevaisuudessa annettavaan hoitoon tai jolla se voidaan kieltää.

Hoitotestamentti tehdään siltä varalta, että itse ei ole enää oikeustoimikelpoinen vakavan sairauden, onnettomuuden tai vanhuuden heikkouden vuoksi. Hoitotestamentilla voi esimerkiksi määrätä ettei halua tulla elvytetyksi tai saada sellaisia tutkimuksia tai hoitoja, jotka vain pidentäisivät kärsimystä.

Hoitotestamentti tunnetaan myös nimellä hoitotahto.

Hoitotestamentin malli löytyy esimerkiksi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Internetosoitteesta www.thl.fi > tutkimus ja kehittäminen > palvelut > lomakkeet > Lomakkeita (Stakes) > hoitotestamentti



HOITOTESTAMENTTI

Täten minä

nimi

syntymäaika

määrään, että jos minä vakavan sairauden tai onnettomuuden seurauksena menetän oikeustoimikelpoisuuteni, esimerkiksi tajuttomuuden tai vanhuuden heikkouden vuoksi, ei minua hoidettaessa saa käyttää keinotekoisesti elintoimintoja ylläpitäviä hoitomuotoja /ellei tilani korjautumiseen ole selkeitä perusteita/. Vaikeiden oireiden poistamiseksi tai lievittämiseksi voidaan kuitenkin edellä mainittuja keinojakin tilapäisesti käyttää.

Tehohoitoa voidaan minulle antaa vain, jos voidaan kohtuudella arvioida, että sen antaminen johtaa parempaan tulokseen kuin pelkästään lyhytaikaiseen elämän pitkittymiseen.

Jos toivorikkaana aloitettu hoito osoittautuu tuloksettomaksi, siitä on välittömästi luovuttava.

Paikka ja aika

Allekirjoitus (nimi, ammatti ja kotipaikka)

Varta vasten kutsuttuina ja samanaikaisesti saapuvilla olevina todistajina vakuutamme täten, että

Testamentin tekijän nimi

jonka hyvin tunemme, on omakätisesti allekirjoittanut edellä olevan hoitotestamentin selittäen sen vakaaksi tahdokseen. Hän on tehnyt tämän hoitotestamentin terveellä ja täydellä ymmärryksellä, vapaasta tahdostaan ja käsittäen täysin sen merkityksen.

Paikka ja aika

Kaksi esteetöntä todistajaa

Allekirjoitus

Allekirjoitus

Ammatti

Ammatti

Kotipaikka

Kotipaikka

Nimenselvennys

Nimenselvennys



Elämänlaatutestamenti (hoivatahto)

Elämänlaatutestamenti eli hoivatahto on yksilöity kuvaus elämäntavasta ja arkielämän tottumuksista sekä tärkeistä ja mieluisista asioista niin että sairaalahoito tai elämä vanhainkodissa olisi laadukasta ja turvallista ihmisarvo säilyttäen. Elämä oikeudellisesti toimintakyvyttömänä sairaalassa tai vanhainkodissa voi jatkua pitkäänkin ja sisältää erilaisia hoito- ja hoivapäätöksiä.

Hoivatahdon tai elämänlaatutestamentin kautta voi ilmaista oman tahtonsa ja toiveensa hoivan suhteen hyvin laajasti ja yksityiskohtaisesti siltä varalta, ettei itse enää siihen pysty. Elämänlaatutestamenti voi sisältää myös toiveen hoitopaikan valinnasta.

Elämänlaatutestamentin laatimista varten on olemassa myös valmis lomake, joka löytyy seuraavan linkin alta: www.muistiasiantuntijat.fi > elämänlaatutestamenti

Omaisilla ja/tai hoitavalla lääkäriellä ja/tai ystävillä on hyvä olla tieto elämänlaatutestamentin säilytyspaikasta tai kopio siitä.

Elämänlaatutestamenti eli hoivatahto sisältää muun muassa seuraavat tiedot:

Nimi - Syntymäaika ja -paikka - Ammatti - Kuka antoi lomakkeen tiedot? - Lähimmät omaiset ja ystävät
Huoneeni – Puhuttelutapa – Reviirini - Lääkityksen erityispiirteitä - Näkö ja kuulo - Kivunhoito
Uudet oireet ja sairaudet (kuinka tarkasti pitäisi tutkia) – Allergiat - Ihonhoidossa huomioitavaa
Ruokailu – Koskettaminen – Peseytyminen - WC-toimet – Vaatetus - Ulkonäön hoitaminen – Kahvi/Tee
Alkoholijuomat – Tupakointi – Nukkuminen - Fyysisen kunnon ylläpito - Ulkoilu
Vuodepotilaaksi joutumisen yhteydessä huomattavaa - Suhteeni uskontoon - Yksin oleminen
Suhteeni seksuaalisiin asioihin – Huumorintaju - Ystävät ja sukulaiset – Puhelin - Tietokone
Teatteri, ooppera, konsertit, taidenäyttelyt - Sanoma- ja aikakauslehdet - Kirjat TV- ja radio - Musiikki
Valokuvat – Kukat - Muuta huomioon otettavaa

SUOMEN MUISTIASIANTUNTIJAT <small>www.muistiasiantuntijat.fi</small>		Elämänlaatutestamenti hoidostani huolehtiville	
Nimi			
Syntymäaika ja -paikka			
Ammatti		Kuka antoi lomakkeen tiedot?	
Lähimmät omaiset:		Lähimmät ystävät:	
Huoneeni			
Puhuttelutapa (sinuttelu, teittely)			
Reviirini			
Lääkityksen erityispiirteitä			
Näkö, kuulo			
Kivunhoito			
Uudet oireet ja sairaudet (kuinka tarkasti pitäisi tutkia)			
Allergiat			
Ihonhoidossa huomioitavaa			
Ruokailu		<input type="checkbox"/> Kahvi <input type="checkbox"/> Tee	
Koskettaminen			
Peseytyminen			
WC-toimet			
Vaatetus			
Ulkonäön hoitaminen			



Suomen johtava geriatri, professori Raimo Sulkava on täyttänyt malliksi muille oman elämänlaatutestamenttinsa, joka löytyy Internetistä osoitteesta www.muistiasiantuntijat.fi. Kopio geriatri Sulkavan elämänlaatutestamentin mallitäytöstä alla

DEMENTIAUUTISET 1/2004

Elämänlaatutestamentti hoidostani huolehtiville

Nimi: Raimo Sulkava

Syntymäaika ja -paikka: 9. lokakuuta 1947 Tampereella

Ammatti: Lääkäri

Kuka antoi lomakkeen tiedot: itse täytin

Lähimmät omaiset: Vaimo Ulla, tyttärensä Sonja ja Maria. Amia ja Miikus perheinen. Sukulaiset ovat minulle tärkeitä.

Lähimmät ystävät: Ystäviä on aika monta, he ovat minulle tärkeitä.

Huoneeni: Laitostyyppisessä hoitopaikassa haluaisin yhden hengen huoneen, jonka yhteydessä on WC/pesuhuone. Ikkunasta saisi olla näköala sellaiseen suuntaan, jossa tapahtuu jotain. Huoneessa pitäisi vuoteen lisäksi olla nojatuoli ja tuoli vierailijalle, kirjoituspöytä, pieni kirjahylly ja lukittava kaappi. Ovi huoneeseeni pitää olla lukittavissa. Ovesta ei saa olla ikkunaa, josta kuka tahansa voi kurkistaa sisään. Ilman lupaan huoneeseeni saa tulla vain hätätilassa.

Puhuttelutapa: (sinuttelu, teitittely yms.) Minua voi sinutella **Reviiri:** Perheen esikoisena ja ammattiuran myötä olen tottunut itse hallitsemaan elämäni ja ottamaan vastuuta. Edelleenkin haluan että minun mielipidettä kysytään, kun jostain minua koskevaa tehdään.

Lääkityksen erityispiirteitä: Haluan että minulle ainakin koekkeillaan aivoihin vaikuttavia, aktiivoivia lääkkeitä. On vältettävä antamasta lääkkeitä, jotka heikentävät henkisiä tai ruumiillisia toimintoja (esim. perinteisiä neurolepteja). Antibioottikuureista saan ripulia, joten niiden yhteydessä on syytä antaa Biophilus-kapseleita. Laktoosi-intoleranssistani huolimatta olen sietänyt sen määrän laktoosia, mikä lääkkeissä on. Magnesium (Emgesan) on auttanut levottomiin jalkoihini.

Näkö, kuulo: Lukieksä käytän luvulaseja +2.25/+2.25. Kauemaksi näen suhteellisen hyvin ilman lasia. Kuuloni on hieman huonontunut molemmista korvista, ainakin muut väittävät niin. Kuulen kuitenkin hyvin normaalin puheen, jos ei ole sekoittavaa taustahälyä. **Kivunhoito:** Kipu on lievittävä niin, etteivät ne aiheuta kärsimystä. Kipulääkkeiden mahdollisia haittavaikutuksia on seurattava. Niskakipuumuun tai päänsärkyyn auttaa yleensä niskahieronta.

Uudet oireet ja sairaudet: Oireiden syy pitää selvittää, tarvittaessa koneellisisillakin tutkimuksilla, jotta voidaan päättää hoitolinjoista. Akilles sairaudet pitää hoitaa aktiivisesti parhaan tiedon mukaan.

Allergiat: Tiedossa ei ole varsinaisia allergioita. Laktoosi-intoleranssi on.

Ihohoidossa huomioitavaa: Perusvoidetta voisi laittaa ohuelti kasvojen iholle iltaisin. Jos iho on oikein kuiva tai uhkaa mennä rikki, voi vartaloakin rasvata. Siedän kyllä huonosti rasvaisuuden tunnetta iholla.

Ruokailu: Minulle ei pidä antaa rucikaa, joissa on vähäistä enemppää laktoosia. En syö kanaa enkä mitään muutakaan, jolla on siivet. Aamiaiseksi toivon jugurttia/muroja, voileivän, lasin omenatuoremehua ja kahvin. Appelsiinituoremehu närstää.

Kahvi/tee: Närästyksen välttämiseksi minulle ei pidä antaa yli kahta kupillista kahvia päivässä, vaikka pyytäisinkin. Juon kahvini mustana ja ilman sokeria. Illalla tee saattaa maistua.

Koskettaminen: En pidä siitä, jos vieras ihminen koskettaa minua ilman lupaa. Kosketuksen syy pitäisi selvittää ja lupa pyytää. Tutun ihmisen kosketuksesta pidän.

Peseytyminen: Pääsääntöisesti pesemiseni pitäisi suorittaa kylvyssä tai saunassa. Saunan lauteilla käynti pitäisi rajoittaa muutamaan minuuttiin, koska verenpaine saunan jälkeen tahtoo laskea. Jos on pakko suihkuttaa, se on tehtävä lämpimällä vedellä, koska matalasta verenpaineestani johtuen palelen helposti. Suihkuhuone ei saa olla vetoinen. Vaatteiden riisumiseen ja alastomuuteen suhtaudun luontevasti, kunhan ymmärrän toiminnan tarkoituksen. Olen tottunut sähköhammasharjaan.

WC-toimet: Haluan virtsata WC:ssä seisaalla (tarvittaessa tuetuna) enkä naisten tapaan pyytää istuen. Isommalla tarpeella olen tottunut käymään päivittäin aamiaisen jälkeen. Ruokalusikallinen pellavansiemeniä päivässä estää ummetuksen. Vaipan käyttöä on vältettävä. Jos vaippa on kuitenkin pakko laittaa, sitä ei pidä sitoa liian kireälle.

Vaatetus: Haluan olla omissa vaatteissa. Löysät farkut tai tyylikäs

collegeasukin käyvät. Hienompain tilaisuuksiin on sopiva Hugo Bossin puku. Kauluspaidoissa ylin nappi pitää olla auki, ettei tule kuristumisen tunnetta. Solmiota en mielelläni käytä, tai ainakin sen pitää olla löysällä. Miltään villoista en siedä ihoa vasten.

Ulkonäkö: Parran, tukan ja kynsien pitää olla siistit. Partavettä en käytä, Issey Miyaken deodoranttia kylläkin.

Alkoholijuomat: Oluesta pidän, en kuitenkaan Koffin tuotteista. Itäryypky voi tarjota hyvää konjakkia (vähintään mustaa Monopolia), mallasviskikin käy.

Tupakointi: En tupakoi, mutta muiden tupakointi ei minua haittaa.

Nuikkuminen: Olen tottunut valvomaan myöhään, joten aamulla minua ei pidä herättää liian aikaisin. Tarvittaessa minulle voidaan antaa nukahtamislääkkeitä, mutta vasta klo 23 jälkeen. Tunnin päiväunen lounaan jälkeen virkistävät.

Ulkoilu: Ulkoillakin haluan, ainakin hyvällä ilmalla

Fyysisen kunnon ylläpito: Kuntosalilla haluaisin käydä 2-3 kertaa viikossa. Tasapainoharjoituksia tai venyttelyä ei pitäisi unohtaa. Hieronta pari kolme kertaa kuussa pitää niskalihakset kunnossa. Akuuttien tilanteiden jälkeen kuntoutusta on harkittava. Jos toimintakykyni heikkenee, niin ylläpitävä kuntoutuskin voi olla paikallaan esim. liikkumisen parantamiseksi.

Vuodepotilaaksi joutuminen: Jos erilaisista ponnistelusta huolimatta joudun vuodepotilaaksi, niin päivittäin minut on nostettava ainakin istumaan ja vietyä paikkaan, jossa on toimintaa. Minua ei pidä sitoa.

Suhteeni uskontoon: En ole aktiiviuskoinen. Minulta voi kuitenkin kysyä, haluanko mennä hoitopaikassa järjestettävään hartausilaisuuteen. Pappien kanssa keskustelen mielelläni.

Yksin olominen: Viihdyn yleensä hyvin yksinkin, koska silloin on varmasti hyvässä seurassa.

Suhteeni seksuaalisiin asioihin: Seksuaalisissa asioissa koen olevani suvaitsevainen. Jos ihastun vanhainkodissa naispuoliseen asukkaaseen ja saan vastakaikua, minua ei pidä estellä, ettei vaimoni ole toista mieltä.

Huumorintaju: Huumorintajuni pitäisi olla riittävä. Pidän siitä, että minulle kerrotaan vitsejä. Ei haittaa, vaikka ne olisivat uskalletumpiakkin.

Ystävät ja sukulaiset: Yhteydenpito lähiomaisiin ja parhaisiin ystäviin on tärkeää.

Puhelin: Minulla pitäisi olla mahdollisuus käyttää omaa kännykkää (sitä vanhaa, jota olen aikoinaan oppinut käyttämään)

Tietokone: Minulla on oma tietokone, johon hoitopaikassa pitää järjestää internet-yhteys.

Taatteri, ooppera, konsertit, taidenäyttelyt: Jos käyntejä kulttuuritilaisuuksiin järjestetään, halukkuuttani lähtee mukaan voidaan kysyä.

Sanoma- ja aikakauslehdet: Aamiaisen aikana olen tottunut lukemaan Helsingin sanomia; jos minulla on Alzheimerin tauti niin lehden tuoreudella ei ole merkitystä. Kahdesta iltaapäivälehdestä haluan lukea (tai katsella, jos en pysty lukemaan) Ilta-Sanomia. Muista lehdistä haluaisin lukea Lääkärilehteä, British Medical Journalia sekä Dementia-uutisia.

Kirjat: Lukeminen on minulle tärkeää. Pidän toista maailmansotaa käsittelevistä kirjoista, venäläisistä klassikoista ja Pentti Saarikoskesta. Atsaledementiaivitsikirja jaksaa naurattaa yhä uudestaan.

TV- ja radio: Huoneessani pitäisi olla radio ja televisio. Televisiosta katson mielelläni uutisia, moottoriurheilua ja mäkihyppyä. Jaikapailoita, yleisurheilulla tai hiihdolla minua ei ole syytä kiusata.

Koska olen DX-kuuntelija, toivon, että voin ottaa hoitopaikkaan mukaan kuulokkeilla varustetun lyhytaaltovastaanottimen.

Musiikki: Pidän Juicen, Leevi ja Leevingsin ja J. Karjalaisen musiikista. Myös Sibelius ja Beethoven menettelevät. Ooppera-aarioita tai UMOa on syytä välttää.

Valokuvat: Haluaisin näkyvillä olevan puolisoni, lasteni, lastenlasteni ja vanhempieni kuvat. Albumissa voisi olla lisäksi kuvia muista sukulaisistani, ehkä työtovereistakin. Niitä voisi selata ja muistella vanhoja asioita.

Kukat: Muutama orkidea voisi olla ikkunalaudalla. Muuten en kukista erityisemmin välitä.

Muuta huomioon otettavaa: Jos olen pahalla tuulella, niin parhaiten minut saa noudattamaan kehoituksia puhuttelemalla esim. seuraavasti "Olisiko herra professori hyvä ja siirtyisi päiväsaliin, että saisimme siivottua huoneen." En pidä hössötuksesta ja turhasta touhuamisesta.

Toivon että yllä olevat, elämänlaatuuni vaikuttavat tekijät voidaan ottaa huomioon hoidostani

Helsingissä 16. toukokuuta 2004 Raimo Sulkava

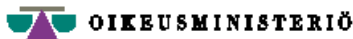


Edunvalvontavaltuus

Edunvalvontavaltuus on testamentin lisäksi syytä tehdä hyvissä ajoin eli niin kauan kuin on oikeustoimikelpoinen. Edunvalvontavaltuus tehdään raha- tai muiden asioiden hoidon varalta siinä tapauksessa, että itse sairastuu ja on kykenemätön huolehtimaan omista asioista. Edunvalvojaksi voi pyytää jonkun läheisistään tai sen voi antaa asianajotoimiston tehtäväksi. Oma edunvalvontavaltuusvaltakirja kannattaa tehdä oman, yksilöllisen tilanteen pohjalta ja sen sisältö kannattaa käydä läpi asianajajan kanssa.

Lisätietoa edunvalvontavaltuutuksesta löytyy Oikeusministeriön Internetsivuilta www.om.fi. Sivuilta on myös tulostettavissa lomake edunvalvontavaltuutusta varten:

”Edunvalvontavaltuutuksen tekemällä voit etukäteen huolehtia siitä, että toinen hoitaa taloudellisia ja muita asioitasi tulevaisuudessa, jos oma toimintakyky jostain syystä heikkenee. Edunvalvontavaltuus voi tuntua kaukaiselta asialta, mutta se on järkevää ennakkointia tulevaisuuden varalle.” (Oikeusministeriö)



Esimerkki edunvalvontavaltakirjasta

Alla on esimerkki yksinkertaisesta edunvalvontavaltakirjasta. Laki edunvalvontavaltuutuksesta antaa valtuuttajalle kuitenkin laajan harkintavallan siitä, millaisia määräyksiä valtakirjaan voi ottaa. Laissa säädetään myös vaatimuksista, jotka valtakirjan tulee täyttää, jotta se aikanaan voidaan vahvistaa.

Edunvalvontavaltakirjan tekeminen on tärkeä oikeustoimi valtuuttajan kannalta. Siksi on tarpeen harkita huolellisesti erilaisia vaihtoehtoja ja varmistua siitä, että valtakirja täyttää sille asetetut vaatimukset. Tämä edellyttää sitä, että valtuuttaja tuntee riittävästi asiaa koskevia säännöksiä. Suositeltavinta on kääntyä valtakirjan tekemistä varten julkisen oikeusavustajan tai muun lakimiehen puoleen. Valtion oikeusaputoimistojen yhteystiedot on saatavissa verkkosivuilta www.oikeus.fi

Perustietoa edunvalvontavaltuutuksesta saa oikeusministeriön esitteestä ”Edunvalvontavaltuus”, jota on saatavissa muun muassa oikeusaputoimistoissa ja maistraateissa. Se on luettavissa myös oikeusministeriön verkkosivuilla www.om.fi

Lisätietoja saa myös maistraateista, joiden yhteystiedot löytyvät verkkosivulta www.maistraatti.fi

EDUNVALVONTAVALTAKIRJA	
VALTUUTTAJA	Ville Valtuuttaja (s. 15.5.1962) Heikinkuja 2 00550 ESPOO
VALTUUTETTU	Veera Valtuutettu (s. 20.9.1980) Jaakonkatu 8 00550 ESPOO
VALTUUTUS	Valtuutan Veera Valtuutetun edustamaan minua: 1) omaisuuttani koskeissa ja muissa taloudellisissa asioissani sekä 2) sellaisissa henkilöäni koskeissa asioissa, joiden merkitystä en kykene ymmärtämään sillä hetkellä, jolloin valtuutusta on käytettävä. Määrään valtuutuksen tulemaan voimaan siinä tapauksessa, että tulen sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistani. Espoossa 3.10.2009 Ville Valtuuttaja Ohjelmistosuunnittelija, Espoo
TODISTUSLAUSUMA	Samanaikaisesti läsnä olleina esteettöminä todistajina vakuutamme, että Ville Valtuuttaja, jonka henkilöisyyden olemme tarkistaneet, on omakätisesti allekirjoittanut tämän edunvalvontavaltakirjan. Toteamme, että Ville Valtuuttaja on tehnyt valtakirjan vapaasta tahdostaan ja että hän on kyennyt ymmärtämään sen merkityksen. Espoossa 3.10.2009 Tapio Koivula Veturinkuljettaja, Riihimäki s. 6.6.1970 Koivutie 45 00200 Riihimäki
	Seija Metsälä Sairaanhoitaja, Vantaa s. 8.5.1966 Kuusitie 59 02030 Vantaa



Testamentti, edunvalvontavaltuutus, hoitotestamentti (hoitotahto) ja elämänlaatutestamentti (hoivatahto) kannattaa säilyttää paikassa, josta omaiset löytävät ne helposti. Säilytyksestä voi huolehtia myös valtuutettu omainen tai asianajajatoimisto, jonka yhteystiedot on valtuutetulla henkilöllä.

Hautaaminen Suomeen

Suomeen hautaamisen voi järjestää jo elinaikanaan. Helpoin tapa on antaa kaikki hautausjärjestelyt hautaus toimiston huolehdittaviksi. Omista hautajaisjärjestelyistään voi tehdä ennakkosopimuksen hautaus toimiston kanssa ja samalla järjestää hautauksen maksamisen jo etukäteen joko hautausvakuutuksella tai tähän tarkoitukseen osoitetulla talletustilillä. Hautausvakuutus on hyvä vaihtoehto niissä maissa, joissa sellainen on tarjolla, koska arkun kuljetus Suomeen on kallista. Hautaus toimisto huolehtii sekä arkkukotiutuksen Suomeen että siihen vaadittavat asiakirjat, jotka yleensä sisältävät ainakin ruumiinkuljetusluvan, kuolintodistuksen, kopion vainajan passista ja tarvittaessa balsamointitodistuksen.

Hautausmaat ovat Suomessa seurakuntien ylläpitämiä ja hautapaikan hinta vaihtelee seurakunnittain. Hautapaikan ehtona ei ole minkään kirkkokunnan jäsenyys, mutta ulkopaikkakuntalaisilta peritään hautapaikasta huomattavasti suurempi korvaus kuin oman kunnan asukkailta. Seurakuntayhtymien arkkuhautapaikoista perimät maksut ulkopaikkakuntalaisilta vaihtelevat suuresti noin 400 eurosta jopa yli 1000 euroon. Yleensä hautapaikkaan ostetaan hallinta 25 vuodeksi. Haudanhoitosopimuksen voi ostaa määrävuosiksi, jolloin seurakunta huolehtii haudan kukista ja joulukynttilästä. Suomen seurakuntien yhteystiedot löytyvät Internetosoitteesta www.evl.fi.

Hautaus toimisto voi lähettää tuhkauurnan suoraan Suomeen arvopostina postitse tai lentorahtina suomalaiselle hautaus toimistolle. Joistakin maista tuhkauurnan voi myös kuljettaa Suomeen matkustuslennolla. Urnan mukana on oltava kuolintodistus ja todistus tuhkauksesta. Hautausluvan Suomessa saa Aluehallintovirastosta (www.avi.fi). Suomen lain mukaan vainajan tuhka on haudattava tai siroteltava pysyvästi yhteen paikkaan vuoden sisällä tuhkauksesta. Suomessa tuhka voidaan joko haudata uurnassa tai sijoittaa uurnalehtoon tai uurnaholviin. Jos vainajan tuhka halutaan sirotella, on se tehtävä sitä varten varatulla alueella hautausmaalla. Hautausmaalle sijoittamisen vaihtoehtona tuhka voidaan sirotella vesistöön tai maan pinnalle. Tuhka voidaan myös haudata joko ilman uurnaa tai uurnassa tai muussa kääreessä maahan, jolloin siihen edellytetään maanomistajan tai -haltijan suostumusta. Tuhkaa ei voi jakaa osiin ja sijoittaa eri paikkoihin.

Paluumuutto

Suomi-Seuran seniorineuvontapalvelun laatima **Senioripaluumuuttajan opas** on luettavissa Suomi-Seuran kotisivuilla osoitteessa www.suomi-seura.fi > neuvonta > seniorineuvonta. Suoran linkin osoite on: http://www.suomi-seura.fi/site_v3/images/stories/senioripaluumuuttajan_opas_2011.pdf Senioripaluumuuttajan oppaan tulostetun version voi myös halutessaan pyytää postitettuna. Senioripaluumuuttajan opasta päivitetään jatkuvasti, joten uusimman tiedon löydät aina kotisivuilla olevasta oppaasta.

Suomi-Seuran seniorineuvontapalvelu

Suomi-Seuran seniorineuvontaan kannattaa ottaa yhteyttä, kun tarvitset neuvoa ja opastusta omakohtaisiin kysymyksiin.

Voit lähettää viestin suoraan Suomi-Seuran kotisivujen kautta tai lähettää sähköpostia osoitteeseen info@suomi-seura.fi

Postiosoite: Suomi-Seura ry, Mariankatu 8, 00170 Helsinki, Finland
Puhelin: +358 (0)9 684 1210